

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Existența unui cadru de reglementare armonizat cu prevederile legislației europene în domeniul comunicațiilor electronice și al serviciilor poștale este o condiție esențială pentru integrarea României în Uniunea Europeană. De asemenea, aplicarea acestui cadru la nivel național trebuie să se realizeze conform unor norme clare, care să asigure transparență în ceea ce privește drepturile și obligațiile furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice și ale furnizorilor de servicii poștale.

Prezentul proiect de ordonanță are ca principale obiective:

- armonizarea legislației naționale cu cea europeană, în special în ceea ce privește aspectele procedurale privind cooperarea între autoritățile naționale de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice din statele membre ale Uniunii Europene, precum și între acestea și Comisia Europeană;

- perfecționarea cadrului legal privind tariful de monitorizare perceput de Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații, denumită în continuare ANRC, de la furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice și servicii poștale;

- uniformizarea regimului sancționator stabilit prin legislația din domeniul comunicațiilor electronice și al serviciilor poștale.

I. În perioada 2002 – 2003, a fost transpus în legislația românească noul cadru de reglementare european în domeniul comunicațiilor electronice, reprezentat, în principal, de patru directive ale Parlamentului European și ale Consiliului (Directiva 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, Directiva 2002/20/CE privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, Directiva 2002/21/CE privind cadrul comun de reglementare pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice și Directiva 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice). Cu toate acestea, noul pachet legislativ național în domeniul comunicațiilor electronice (Ordonanța Guvernului nr.34/2002 privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.527/2002, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.591/2002, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr.304/2003 pentru serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice) nu a

preluat și anumite prevederi procedurale ale directivelor privind cooperarea dintre autoritățile de reglementare și Comisia Europeană, având în vedere că aceste dispoziții erau aplicabile exclusiv în statele membre ale Uniunii Europene.

Prin urmare, în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană, prin proiectul de ordonanță se modifică și se completează actele normative din domeniul comunicațiilor electronice în vederea armonizării legislației naționale cu cea europeană și în ceea ce privește aspectele procedurale privind cooperarea instituțională la nivelul Uniunii Europene, prevăzute, în principal, la art.7 și 24 din Directiva 2002/21/CE, la art.15 și 16 din Directiva 2002/19/CE și la art.36 din Directiva 2002/22/CE. Aceste prevederi ale legislației europene stabilesc un mecanism detaliat de cooperare și consultare între autoritățile naționale de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din statele membre, precum și între acestea și Comisia Europeană, în vederea asigurării dezvoltării unor practici de reglementare armonizate la nivel european și a aplicării coerente, în toate statele membre, a noului cadru legislativ.

Astfel, ANRC va avea rolul de a colabora cu Comisia Europeană și cu autoritățile naționale de reglementare din celelalte state membre, prin intermediul unui mecanism de notificare la nivel european a unor măsuri naționale de reglementare care ar putea afecta comerțul între statele membre. În cazurile în care Comisia Europeană consideră că măsura pe care ANRC intenționează să o adopte ar crea o barieră pentru piața unică sau dacă are rezerve serioase în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu dreptul comunitar, ANRC nu va putea adopta măsura propusă pentru o perioadă de 2 luni. În această perioadă, Comisia Europeană poate adopta o decizie prin care să solicite ANRC retragerea măsurii propuse. Decizia va fi însoțită de o analiză detaliată și obiectivă a motivelor pentru care Comisia Europeană consideră că măsura propusă nu ar trebui adoptată, precum și de propuneri concrete de modificare a măsurii propuse.

De asemenea, se stabilește o procedură de realizare a schimbului de informații între ANRC, pe de o parte, și Comisia Europeană și autoritățile naționale de reglementare din celelalte state membre, pe de altă parte. Astfel, la cererea motivată a Comisiei, ANRC va transmite toate informațiile solicitate de aceasta, informând, dacă este cazul, furnizorii de rețele și de servicii de comunicații electronice de la care aceste informații au fost obținute în prealabil. În măsura în care este necesar, Comisia Europeană poate pune la dispoziția autorităților naționale de reglementare din alte state membre ale Uniunii Europene informațiile transmise de ANRC, cu excepția cazului în care ANRC a solicitat, în mod expres și motivat, contrariul. Dacă informațiile transmise sunt considerate de ANRC confidențiale, în conformitate cu prevederile legislației naționale și comunitare, Comisia Europeană și autoritățile naționale de reglementare vor respecta caracterul confidențial al informațiilor.

ANRC va avea obligația de a informa Comisia Europeană cu privire la obligațiile impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.34/2002 și ale Legii nr.304/2003, cu privire la furnizorii de

serviciu universal desemnați și obligațiile impuse acestora, precum și cu privire la prevederile adoptate în legislația națională în domeniul de reglementare al directivelor.

ANRC va ține seama, în exercitarea atribuțiilor sale, de recomandările Comisiei Europene și, în cazul în care optează să nu aplice una din aceste recomandări, va transmite o informare motivată Comisiei.

De asemenea, proiectul de ordonanță conține și anumite propuneri de modificare și completare a actualului cadru de reglementare rezultate din analiza generală a gradului de compatibilitate a legislației naționale cu cea europeană în domeniul comunicațiilor, pe baza informațiilor și a experienței dobândite de ANRC în urma consultării și colaborării cu reprezentanții Comisiei Europene și ai altor autorități de reglementare din Europa.

Astfel, dispozițiile capitolului V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002, revizuite în vederea implementării mecanismului de notificare, au fost completate, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE, în sensul introducerii posibilității reglementării de către ANRC, în colaborare cu alte autorități naționale de reglementare, a piețelor transnaționale (care acoperă o parte substanțială sau întregul teritoriu al Uniunii Europene) identificate de Comisia Europeană. De asemenea, proiectul de ordonanță prevede în mod expres posibilitatea ANRC de a identifica alte piețe relevante decât cele incluse în recomandarea Comisiei Europene.

Potrivit prevederilor art.36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002, ANRC soluționează atât litigiile apărute între furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice, cât și litigiile apărute între furnizorii de servicii poștale. Prin proiectul de ordonanță, competența ANRC a fost limitată exclusiv la litigiile dintre furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice, fiind detaliată și clarificată sfera litigiilor de competența ANRC.

De asemenea, în vederea armonizării totale cu normele europene, a fost introdusă o procedură de soluționare a litigiilor ce sunt de competența mai multor autorități de reglementare, apărute între furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice care provin din România și dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene. Astfel, partea interesată se poate adresa oricăreia dintre autoritățile de reglementare competente, iar în situația în care ANRC este sesizată, decizia de soluționare a litigiului va fi emisă cu luarea în considerare a punctelor de vedere exprimate de celelalte autorități de reglementare.

Obiectivele ANRC au fost restructurate în concordanță cu prevederile legislației de la nivelul Uniunii Europene, o importanță deosebită acordându-se promovării concurenței, promovării intereselor utilizatorilor finali din Uniunea Europeană și contribuției la dezvoltarea pieței interne a Comunității Europene. ANRC va încuraja utilizarea standardelor și specificațiilor tehnice publicate în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, în vederea asigurării interoperabilității serviciilor și îmbunătățirii posibilităților de alegere pentru utilizatori. Comisia Europeană va putea stabili anumite standarde și specificații a căror utilizare este obligatorie.

Pentru asigurarea transparenței, au fost completate categoriile de informații care vor fi publicate pe pagina de internet a ANRC (procedurile de autorizare generală și de solicitare și emitere a licențelor de utilizare a resurselor de numerotație, drepturile și obligațiile furnizorilor de rețele sau de servicii de comunicații electronice, precum și drepturile și obligațiile titularilor de licențe de utilizare a resurselor de numerotație).

În ceea ce privește modificările aduse Ordonanței Guvernului nr.34/2002, au fost redefiniți termenii „rețea de comunicații electronice” și „serviciu de comunicații electronice”, urmărindu-se armonizarea completă cu legislația Uniunii Europene. De asemenea, prevederile acestei ordonanțe au fost armonizate cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr.79/2002 în ceea ce privește realizarea analizelor de piață, desemnarea operatorilor cu putere semnificativă și impunerea de obligații specifice în sarcina acestora.

Au fost clarificate, totodată, obligațiile privind accesul și interconectarea. Astfel, informațiile obținute în legătură cu negocierea unui acord de acces sau de interconectare trebuie utilizate numai în scopul în care au fost furnizate, iar confidențialitatea informațiilor trebuie respectată în toate cazurile. În vederea armonizării complete cu Directiva 2002/19/CE, prevederile art.14 din Ordonanța Guvernului nr.34/2002 au fost abrogate, obligația de a publica o ofertă de referință privind accesul necondiționat la bucla locală fiind inclusă în cadrul art.9, care reglementează obligațiile de transparență.

Anumite dispoziții ale Legii nr.304/2003 au fost revizuite în conformitate cu legislația de la nivelul Uniunii Europene. Astfel, au fost detaliate dispozițiile privind accesul special pentru utilizatorii finali cu handicap la serviciile din sfera serviciului universal și facilitățile disponibile pentru persoanele cu venituri reduse sau cu nevoi sociale speciale.

Au fost clarificate, de asemenea, condițiile în care pot fi oferite utilizatorilor finali facilități sau servicii suplimentare, ANRC putând interveni în sprijinul utilizatorilor finali în ceea ce privește relația contractuală dintre aceștia și furnizorul de serviciu universal.

De asemenea, au fost modificate prevederile Capitolului III (Obligații impuse furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piață), în special în ceea ce privește obligațiile de furnizare a setului minim de linii închiriate, în conformitate cu lista de standarde publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.

Pentru a clarifica sfera de aplicare a prevederilor privind contractele încheiate între utilizatorii finali și furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, precum și în vederea asigurării concordanței cu prevederile Directivei 2002/22/CE, au fost introduse noi prevederi, furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, indiferent de mijloacele de plată a serviciilor furnizate (pe bază de abonament, respectiv prin intermediul cartelelor preplătite), având obligația de a respecta clauzele minime stabilite de dispozițiile art.19 alin.(1) din Legea nr.304/2003.

În prezentul proiect au fost clarificate condițiile în care furnizorii de rețele publice de telefonie au obligația de a transmite la destinație apelurile efectuate către Spațiul European de Numerotație Telefonică (ETNS), precum și de a asigura disponibilitatea serviciilor de semnalizare tip multifrecvență bitonală (DTMF) și a serviciilor de identificare a liniei care apelează.

În ceea ce privește necesitatea modificării și completării Ordonanței Guvernului nr.31/2002 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.642/2002, cu modificările ulterioare, aceasta rezultă din cerința corelării sistemului actelor normative și din cerința armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și cu acordurile internaționale la care România este parte.

În vederea armonizării legislației, au fost modificate limitele de greutate și de tarif care determină întinderea, până în anul 2008, a drepturilor rezervate ale furnizorului de serviciu universal desemnat, a fost înlăturată bariera de intrare pe piața serviciilor poștale a persoanelor fizice, acestea urmând să se bucure de aceleași drepturi ca și persoanele juridice în ceea ce privește obținerea dreptului de a furniza servicii poștale.

Pentru facilitarea intrării pe piață a noilor furnizori de servicii poștale, a fost simplificată procedura de autorizare generală și de obținere a licenței individuale, de exemplu reducându-se perioada de obținere a acesteia din urmă de la 90 de zile la 30 de zile, eliminându-se totodată condiția de a avea calitatea de furnizor de servicii poștale în momentul depunerii cererii pentru obținerea licenței individuale.

În ceea ce privește răspunderea pentru furnizarea serviciilor poștale, termenele prevăzute de lege pentru introducerea reclamației prealabile, soluționarea acesteia și, respectiv, păstrarea trimiterilor poștale, se vor aplica numai în cazul furnizorului de serviciu universal și în legătură cu un serviciu din sfera serviciului universal. În celelalte cazuri, termenele menționate se vor stabili prin contractele încheiate de furnizorii de servicii poștale cu utilizatorii.

Conform prezentului proiect, sunt reglementate procedurile de informare de către ANRC a Comisiei Europene și altor autorități de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene (la cerere) în legătură cu diverse aspecte legate de asigurarea dreptului de acces la serviciul universal, cu privire la furnizorul de serviciu universal desemnat, precum și cu privire la modalitățile de punere la dispoziția utilizatorilor a informațiilor referitoare la calitatea acestui serviciu.

Prin aceste modificări se mai stabilește ca atribuțiile, funcționarea și componența Conservatorului de timbre să fie stabilite de către Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, în sarcina ANRC rămânând numai reglementări privind planurile emisiunilor filatelice, condițiile de emitere, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrelor și efectelor poștale.

Totodată, au fost completate și clarificate anumite definiții și introduse unele noi, cum ar fi: trimitere poștală internațională, rețea poștală și rețea poștală publică, trimitere poștală intracomunitară.

II. În ceea ce privește modul de stabilire a tarifului de monitorizare datorat de furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice și de furnizorii de servicii poștale, prin prezentul proiect de ordonanță s-a urmărit asigurarea unei execuții bugetare uniforme de-a lungul unui exercițiu financiar având în vedere că, în prezent, colectarea veniturilor reprezentând tarif de monitorizare se realizează în a doua jumătate a fiecărui exercițiu financiar.

În acest sens, noua reglementare prevede că furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului și furnizorii de servicii poștale au obligația de a efectua în contul tarifului de monitorizare anual plăți anticipate la data de 15 martie și la data de 15 iunie. Cuantumul acestor plăți anticipate se stabilește prin decizie a președintelui ANRC în funcție de tariful de monitorizare determinat pentru anul anterior, urmând ca tariful de monitorizare pentru un anumit an să fie determinat tot prin decizie a președintelui ANRC, până la data de 15 septembrie a anului respectiv, în funcție de cifra de afaceri sau de veniturile obținute din activitățile din domeniul comunicațiilor electronice sau al serviciilor poștale, potrivit opțiunii fiecărui furnizor. În acest context, dispozițiile referitoare la tariful de monitorizare estimativ și tariful de monitorizare definitiv au fost eliminate.

De asemenea, pentru o mai justă determinare a tarifului de monitorizare datorat de persoanele care nu dețin calitatea de furnizor de rețele sau servicii de comunicații electronice sau de furnizor de servicii poștale pe parcursul unui întreg an calendaristic, s-a introdus posibilitatea determinării tarifului de monitorizare aferent perioadei în care persoanele respective au avut calitatea de furnizor.

Având în vedere că, în anii anteriori, în sarcina unora dintre furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice sau de servicii poștale s-a stabilit un tarif de monitorizare în cuantum foarte mic, prin prezentul proiect de ordonanță se prevede posibilitatea exonerării de la plata tarifului de monitorizare a furnizorilor care înregistrează o cifră de afaceri sub un anumit plafon stabilit anual prin decizie a președintelui ANRC. În acest fel se urmărește, pe de o parte, încurajarea dezvoltării furnizorilor cu o cifră de afaceri mică, în sarcina acestora nemaifiind stabilită obligația de plată a tarifului de monitorizare, iar, pe de altă parte, evitarea cheltuielilor înregistrate de ANRC cu administrarea și colectarea sumelor datorate de această categorie de furnizori, cheltuieli care depășesc cuantumul tarifului datorat.

III. După cum am arătat anterior, uniformizarea reglementării regimului sancționator stabilit prin legislația specială din domeniul comunicațiilor electronice și armonizarea acestuia cu prevederile directivelor europene se numără printre principalele obiective ale prezentului proiect de ordonanță.

Modificările aduse regimului sancționator vizează, în principal, următoarele:

- armonizarea regimului notificării intenției de aplicare a sancțiunii cu dispozițiile Directivei 2002/20/CE;

- stabilirea unui regim uniform de constatare și sancționare a faptelor ce constituie încălcări ale obligațiilor prevăzute de legislația specială din domeniul comunicațiilor electronice, precum și stabilirea unor limite speciale unitare ale amenzii contravenționale în toate actele normative din acest domeniu.

În prezent, regimul notificării intenției de aplicare a sancțiunii este reglementat de dispozițiile art.18 alin.(1¹) din Ordonanța Guvernului nr.34/2002 (normă specială), respectiv de dispozițiile art.59 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 (normă generală), practica dovedind necesitatea armonizării acestui regim datorită diferențelor majore dintre cele două norme. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art.10 alin.(4) din Directiva 2002/20/CE, au fost stabilite expres excepțiile de la regimul notificării intenției de aplicare a sancțiunii.

În ceea ce privește constatarea faptelor ilicite sancționate contravențional, în vederea uniformizării cadrului de reglementare, personalul de control al ANRC va avea exclusiv atribuții de constatare a contravențiilor, aplicarea sancțiunilor urmând a fi realizată de către președintele ANRC, prin rezoluție scrisă sau prin decizie.

Unificarea limitelor speciale ale amenzilor contravenționale este determinată de specificul relațiilor sociale din domeniul comunicațiilor electronice. De asemenea, având în vedere realitățile pieței de comunicații electronice din România, proiectul de ordonanță conține prevederi potrivit cărora vor fi diminuate atât limita minimă a amenzii contravenționale, cât și cea maximă. Astfel, cuantumul amenzilor contravenționale ce pot fi aplicate pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de legislația specială din domeniul comunicațiilor electronice se va situa în intervalul 500-90.000 lei, iar societățile comerciale cu o cifră de afaceri mai mare de 3.000.000 lei pot fi amendate contravențional cu până la 3% din cifra de afaceri.

De asemenea, în ceea ce privește abaterile administrative, în prezent, acestea sunt reglementate de dispozițiile art.19 din Ordonanța Guvernului nr.34/2002, respectiv de dispozițiile art.56 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002, iar, în vederea uniformizării complete a normelor aplicabile, precum și a clarificării sferei faptelor sancționate astfel, prin prezentul proiect de ordonanță s-a urmărit ca regimul amenzilor administrative să fie reglementat exclusiv de dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.79/2002.